

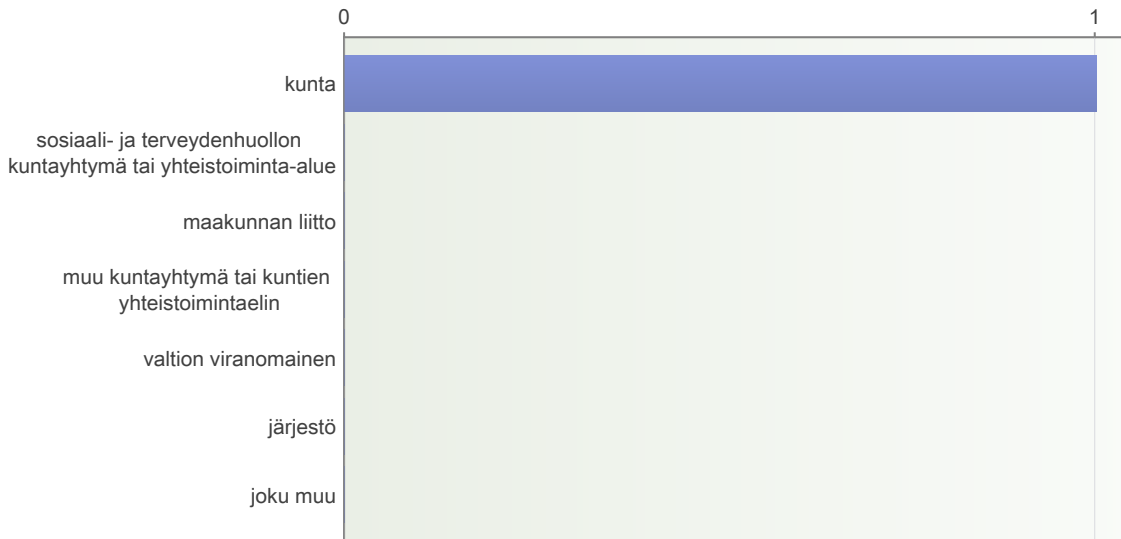
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Halsuan kunta	Penttilä Jari	jari.penttila@halsua.fi	7.11.2016	Kunnanvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Viimeisen 10 vuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittäminen on ollut epätasapainoista ja peruspalvelut ovat rapautuneet. Väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat kasvaneet ja myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on eroja palveluiden laadussa sekä hoitoon pääsyssä eri alueiden ja nykyisten sote-organisaatioiden välillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden integroiminen ja yhdistäminen yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi antaa mahdollisuuden muuttaa palvelujärjestelmää asiakas- ja potilaslähtöisemmäksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa lähdetään selkeästi sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen ja tuottamisen eriyttämisestä sekä palvelutuotannon monipuolistamisesta. Valinnanvapausmallin koko laajuudesta ei ole vielä selkeää käsitystä. Valinnanvapausmalli vaikeuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän integraatiota ja ehyiden palveluketjujen muodostamista. Lisäksi palvelutarjonta vaihtelee paljon eri maakunnissa, mikä vaikeuttaa yhdenvertaisten palvelujen saatavuutta eri alueilla.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Vahva valtion ohjaus voi mahdollistaa kustannusten hillitsemistä, mutta tavoite on epärealistinen ilman suuria leikkauksia eri sosiaalisissa eduissa ja palvelutarjonnan supistuksia.

Vaativampien palveluiden keskittäminen ei välttämättä ole aina kokonaistaloudellisesti edullisin ratkaisu, vaan voi johtaa toisaalla kohoaviin vaihtoehtokustannuksiin ja osaoptimointiin.

Sote-järjestämislakiin liittyvä periaate palvelutuotannon monipuolistamisesta ja valinnanvapauden laajentamisesta sisältää myös riskejä 3 mrd € säästötavoitteen näkökulmasta tarkasteltuna. Valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta monituottajamallin voidaan odottaa lisäävän myös palvelulaitoksen alaisen maakunnan tytäryhtiön tuottavuutta, mutta vastaavasti laajeneva palvelutarjonta voi luoda lisäkysyntää siten, että tuottavuuden kasvusta huolimatta kokonaiskustannukset kasvavat.

Terveystuotolaissa ensihoito on nähty oleelliseksi osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon integroitunutta palvelujärjestelmää ja terveydenhuoltolain mukainen ensihoidon säätäminen sairaanhoitopiirien järjestämisvastuulle on mahdollistanut ensihoidon ja muun palvelujärjestelmän saumattoman yhteistyön. Ensihoidon säätäminen järjestämislain 9§ mukaisesti 5 maakunnan järjestämisvastuulle luo palvelujärjestelmään tarpeettoman rajapinnan ja vaikeuttaa maksimaalisten synergiahyötyjen saamista ja kustannustehokasta toimintatapaa. Terveystuotolain mukainen ensihoito-keskusten vahva koordinoiva rooli on riittävä laajojen kokonaisuuksien järkevän johtamisen ja koordinoimisen näkökulmasta katsottuna.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11§ voi johtaa itsehallinnollisten maakuntien näkökulmasta katsottuna demokratiavajeeseen, koska suurempiin kokonaisuuksiin keskitettävien palveluiden osalta muilla maakunnilla ei ole päätösvaltaa 11§ 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista palveluista, eivätkä ne saa tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluita.

Järjestämislain 10§ määritelty sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue ja 16§ maakuntien yhteistyösopimus (mm. maakuntien työnjaosta sopiminen, laajakantoisista ja merkittävistä investoinneista sopiminen, tietohallinnon alueellisen kokonaisarkkitehtuurin määrittely) siirtävät merkittävän osan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ohjaamiseen liittyvästä päätösvallasta maakuntavaltuustoilta maakuntien yhteiseen päätöksentekoon.

Valtion ja valtioneuvoston sekä ministeriöiden vahva toimivalta on ristiriidassa demokratian toteutumisen ja aidon maakunnallisen itsehallinnon näkökulmasta tarkasteltuna.

Voimaanpanolain 38§ (palvelukeskusten perustaminen) mukaan valtiolla on kaikissa maakuntalain laissa säädetyissä palveluyhtiöissä yhtiöjärjestyksessä erityisen äänivallan osakkeita, jotka antavat valtiolle määräävän aseman valtakunnallisissa maakuntien yhteisömuotoisissa palvelukeskuksissa.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

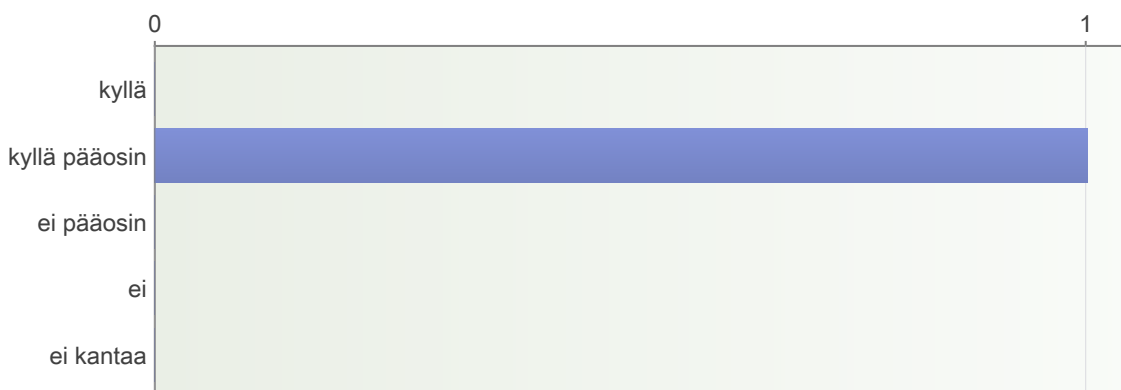

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalain 3. luvun (10-15 §) mukainen maakunnan suhde valtioon vaatii huolellista perustuslaillista tarkastelua maakuntien itsehallinnon toteutumisen näkökulmasta arvioituna. Valmisteilla olevien maakuntalakiin liittyvien lakien ja asetusten puuttuminen lausuntoa annettaessa vaikeuttaa lausuttavana olevan lakikokonaisuuden arviointia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

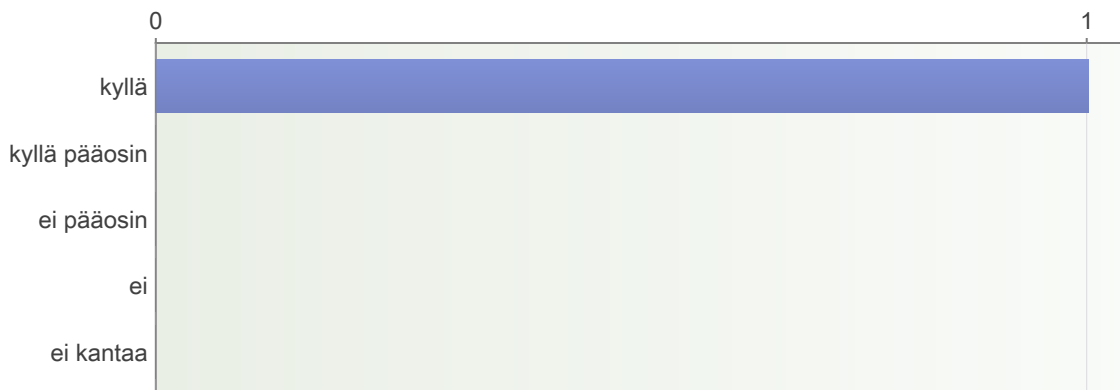
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalain 6§ mukaisen tehtäväalan mukaisesti pelastustoimi on tarkoituksenmukaista pitää 18 maakunnan järjestämis- ja tuottamisvastuulla. Yksittäistä maakuntaa laajempi palveluiden yhteensovittaminen ja koordinaatio on mahdollista toteuttaa pelastustoimen ja ensihoidon osalta irrottamatta em. palveluita 18 maakunnan järjestämisvastuulta. Pelastustoimella on vahvaa osaamista hallinnonalat ylittävästä yhteistyöstä häiriö- ja poikkeusoloihin varautumisessa, valmiussuunnittelussa sekä – harjoittelussa – pelastustoimen irrottaminen 18 maakunnan kokonaisuuksista vaikeuttaisi em. häiriö- ja poikkeusoloihin varautumista uusissa

monialaisissa, tehtäväkokonaisuuksiltaan laajoissa maakunnissa. Maakunnan tehtäväalan arviointia vaikeuttaa myös monelta osin vasta valmisteilla oleva erityislainsäädäntö.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

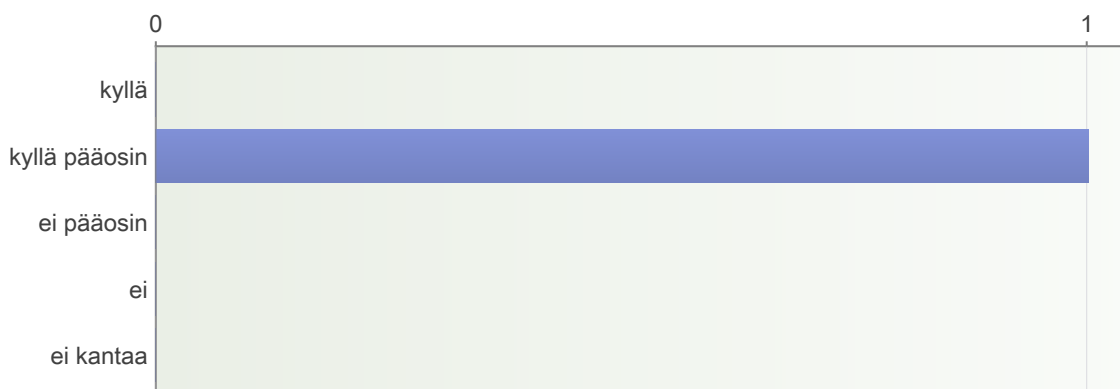
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

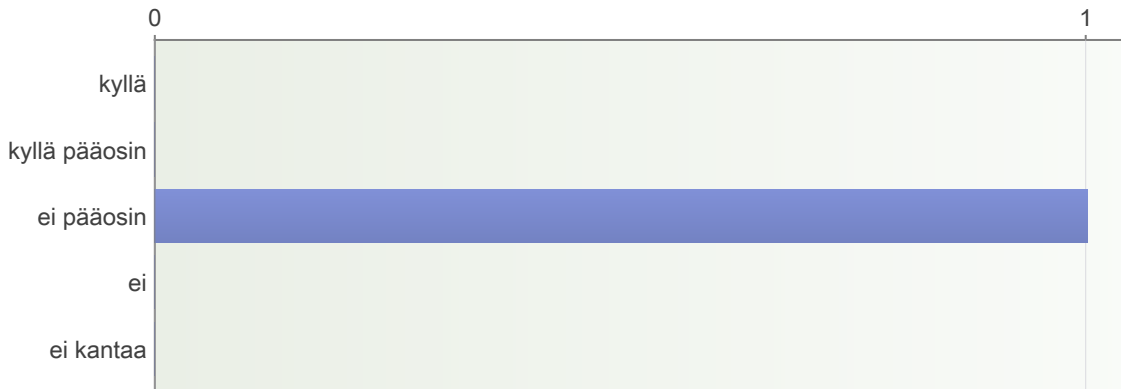

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalaissa on sinänsä säädetty maakunnan palvelulaitoksesta asianmukaisesti, mutta palveluiden järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen voi johtaa demokratiavajeeseen. Valinnanvapausmallia ja siten myös järjestämisen ja tuottamisen eriyttämistä tulisi vielä arvioida uudelleen.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntalain 103§ mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että maakunnan toiminnan ja investointien rahavirta on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään talousarviovuotta seuraavan vuoden eli taloussuunnitelmakauden toisen vuoden päättyessä. Maakunta voi joutua Maakuntalain 109§ mukaiseen arviointimenettelyyn 110§ kriteerien mukaisesti. Maakuntalain säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ovat tiukat ja ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Maakunnan rahoituksen koostuessa valtaosin valtion rahoituksesta (pääosin tarveperusteisesti) ja osin asiakasmaksujen tuotoista, muodostavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11§, 18§ ja 19§ riskin ja mahdollisuuden tilanteelle, jossa maakunta ei itse voi vaikuttaa oman maakunnan ulkopuolelta hankittavien palveluiden laajuuteen ja kustannuksiin eikä voi osallistua em. palveluita koskevaan päätöksentekoon, mutta joutuu kuitenkin huolehtimaan oman taloutensa ja palvelutuotantonsa sopeuttamisesta päätösvallan ulkopuolella oleviin ostopalveluiden kustannuksiin.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Verkostomainen yhteistyö voi olla tarkoituksenmukaista lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja resurssien tehokkaan käytön näkökulmasta tarkasteltuna.

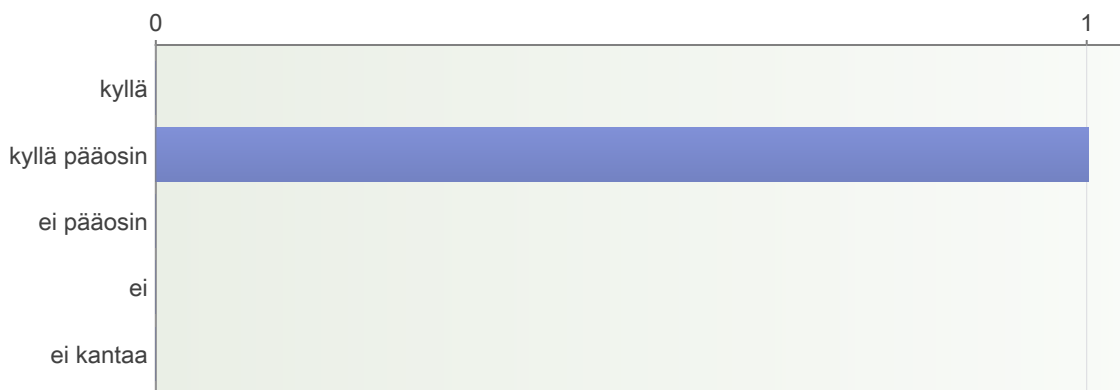
Lakiluonnoksen mukaan valinnanvapausmallin edellyttämä raskas yhdenmukainen virkakoneisto joudutaan organisoimaan kaikkiin maakuntiin, vaikka maakuntien palveluvarustukset eroavat suuresti toisistaan.

Maakuntien ja alueiden erityispiirteet pitäisi huomioida lainsäädännössä esitettyä paremmin ja jättää enemmän vaihtoehtoisia mahdollisuuksia palveluiden organisointiin maakunnissa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.

Valtakunnallisten palvelukeskusten asema ja niiden käyttäminen vaarantavat kilpailuneutraaliteetin toteutumisen maakunnallisten palvelulaitosten tytäryhtiöiden osalta.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4§ jättää väljät kriteerit palveluiden keskittämiseksi.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

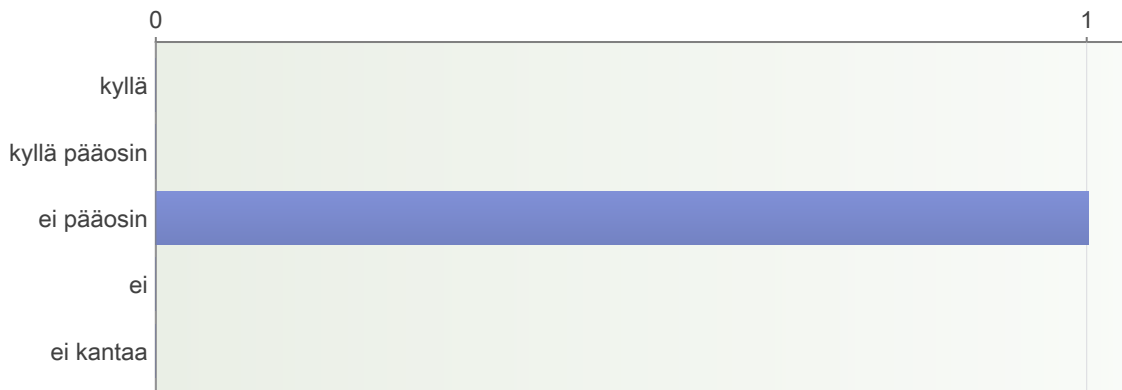

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakunnat sopivat yhteisesti laissa määrätyistä asioista. Sopimuksen tulee olla sitova.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

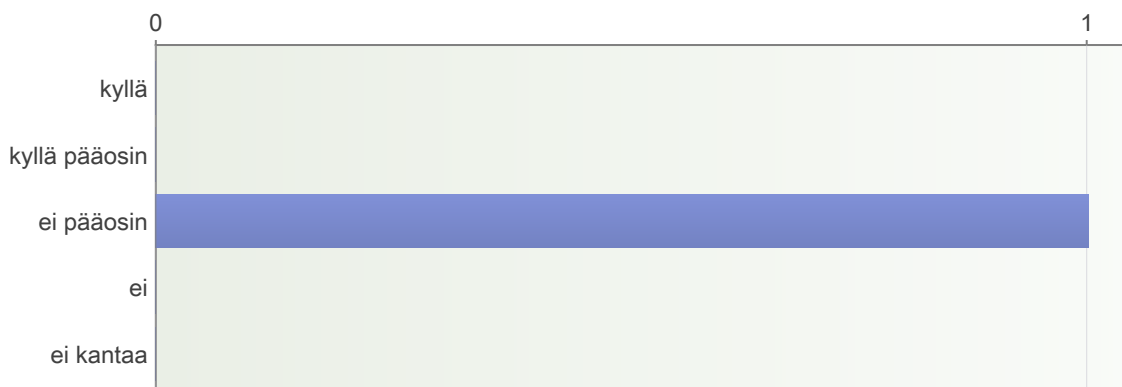

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon pilkkominen maakunnan palvelulaitoksen, sen alaisen tytäryhtiön sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken ei turvaa aitoa asiakas- ja potilaslähtöistä palveluiden integraatiota järjestämislain 16§ ja 23§ kirjauksista huolimatta. Valinnanvapaus ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat tavoitteen sote-integraatiosta ja ehjistä asiakaslähtöisistä hoito- ja palveluketjuista. Toimivia tehokkaita ja taloudellisia integroituja palveluja joudutaan purkamaan, mikäli valinnanvapausmalli ja yhtiöittämisvelvoite toteutetaan esitetyllä tavalla.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

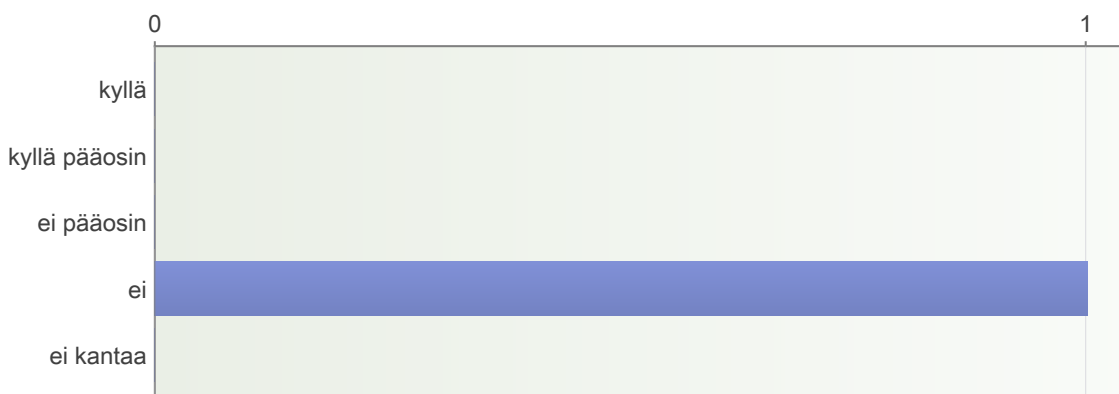

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valtioneuvoston keinot järjestämislain 19§ mukaisesti varmistaa maakunnan asukkaiden palvelujen yhdenvertainen saatavuus, laatu, vaikuttavuus ja tuottavuus maakunnan ja yhteistyöalueen ohjauksen epäonnistuessa on perusteltua kansalaisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta tarkasteltuna. Järjestämislain 27§ mukaisia valtakunnallisia tavoitteita laadittaessa 28§ mukaisesti yhteistyöalueiden laatimien ehdotusten pohjalta on kuitenkin varmistettava kaikkien 18 maakunnan tasavertainen kuuleminen. Tavoitteiden tulee perustua aidosti väestön hyvinvointi- ja terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen maakunnittain tarkasteltuna ja sote-uudistukseen liittyvät taloudelliset tavoitteet eivät saa vaarantaa kansalaisten yhdenvertaisuutta. Valtakunnallisten tavoitteiden pääasiallinen tavoite ei voi olla vaativampien palveluiden keskittäminen kustannus- ja tuottavuusseikkoihin vedoten maakuntien asukkaiden yhdenvertaisuuden kustannuksella. Valtion ohjauksen pitäisi kohdentua maakuntastrategiaan ja sen osana olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiaan (järjestämislaki 14§) yleisellä strategisella tasolla, mutta valtion ei tulisi voida puuttua maakunnan operatiiviseen toimintaan ja johtamiseen aidon maakunnallisen itsehallinnon turvaamiseksi.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

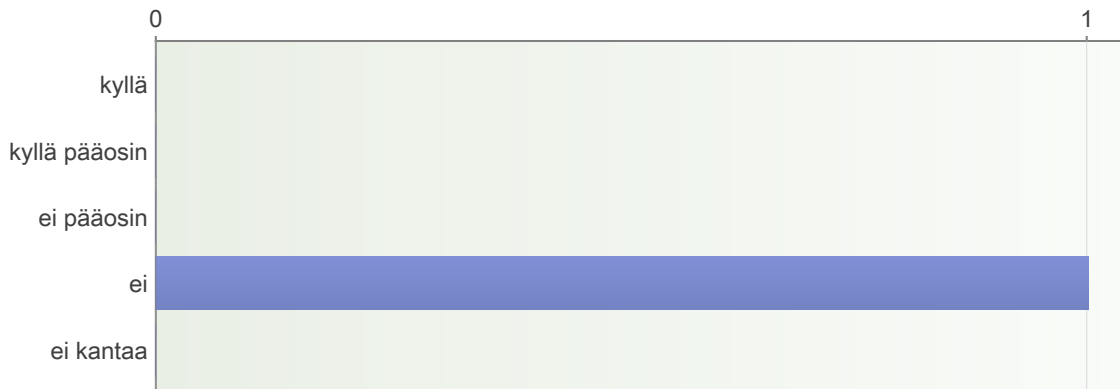

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen lisää byrokratiaa. Ilman vahvasti resursoitua ja erittäin asiantuntevaa maakunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistehtävästä huolehtivaa virkakoneistoa järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen ei ole mahdollista. Vaarana on, että järjestämisen ja tuottamisen eriyttämisen kautta palvelutuotannon tehostumiseen liittyvät saavutettavat taloudelliset hyödyt menetetään monimutkaisen järjestelmän hallinnointiin liittyvien kustannusten sekä sirpaleisen palvelutuotantokoneiston vuoksi.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Palvelutuotannon pilkkominen vaarantaa sote-integraation ja tavoitteen ehjistä asiakas- ja potilaslähtöisistä hoito- ja palveluketjuista.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli maakunnan palvelulaitoksen alainen tytäryhtiö ei voi tukipalveluissaan tukeutua oman maakunnan tuottamiin tukipalveluihin ja valtakunnallisiin palvelukeskuksiin ja mikäli se ei voi hyödyntää palvelulaitoksen kanssa yhteistä potilas- ja asiakastietojärjestelmää, on tytäryhtiö mahdollisesti heikommassa kilpailuasemassa vahvoihin kansallisiin tai kansainvälisiin yksityisen sektorin toimijoihin verrattaessa.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

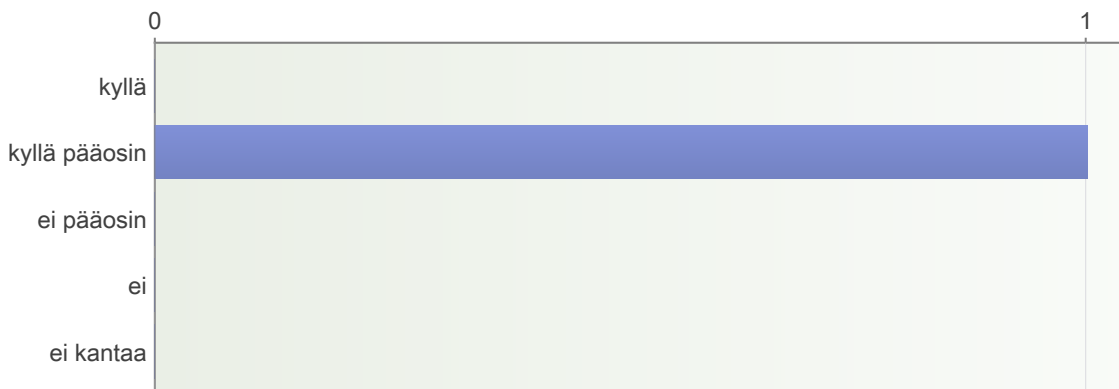
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittäväällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta (7§) on määritelty voimaantulolaissa selkeästi, mutta tehtäväkokonaisuudet ja väliaikaisen valmisteluelimen lyhyt toimintakausi suhteessa tehtävän laajuuteen muodostavat haasteen. Väliaikaiseen valmistelutoimielimeen tullaan rekrytoimaan henkilöstö Voimaantulolain mukaisesti määräajaisesti virkatehtäviin ja em. väliaikaishallinnon rahoitus on epäselvä.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

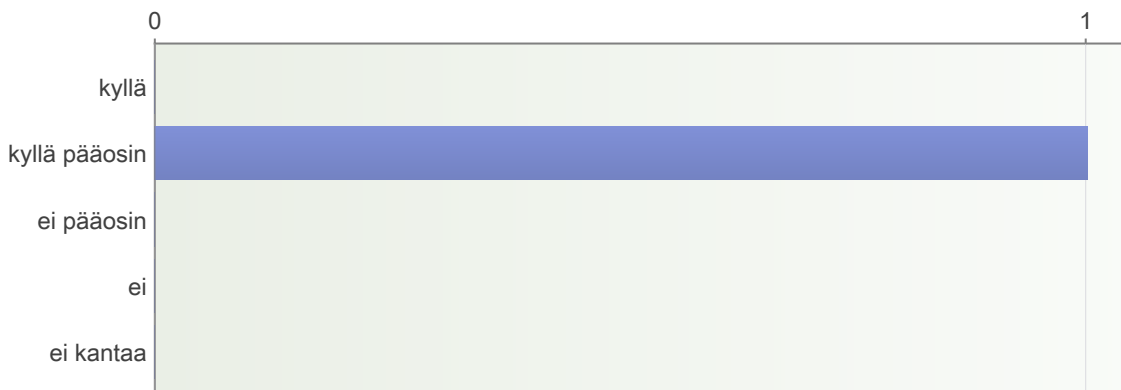

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Voimaanpanolain 14§ on muutoin asianmukainen, mutta ensihoidon ja pelastustoimen henkilöstön olisi tarkoituksenmukaista siirtyä oman maakuntansa palvelulaitoksen palvelukseen.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

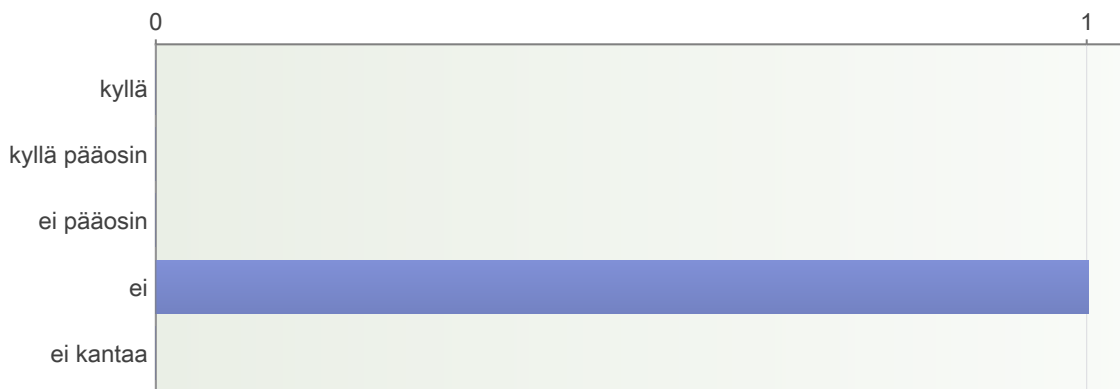
- Omaisuuden suppeaan jakautumismalliin liittyy kuntien näkökulmasta riski siirtymäajan jälkeen tarpeettomiksi jäävistä kiinteistöistä.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Esityksen mukaan kunta ei voi muuttaa tuloveroprosenttiaan vuodelle 2019. Maakuntaudistus aiheuttaa ennalta arvaamattomia muutoksia, joita ei voida määritellä vielä vuoden 2018 tuloveroprosenttia päätettäessä vuonna 2017. Määräaikainenkin kunnan tuloveroprosenttien sitominen ilman kuntien rahoitusaseman turvaamista on kuntien itsehallintoon kuuluvana perustuslain vastaista.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

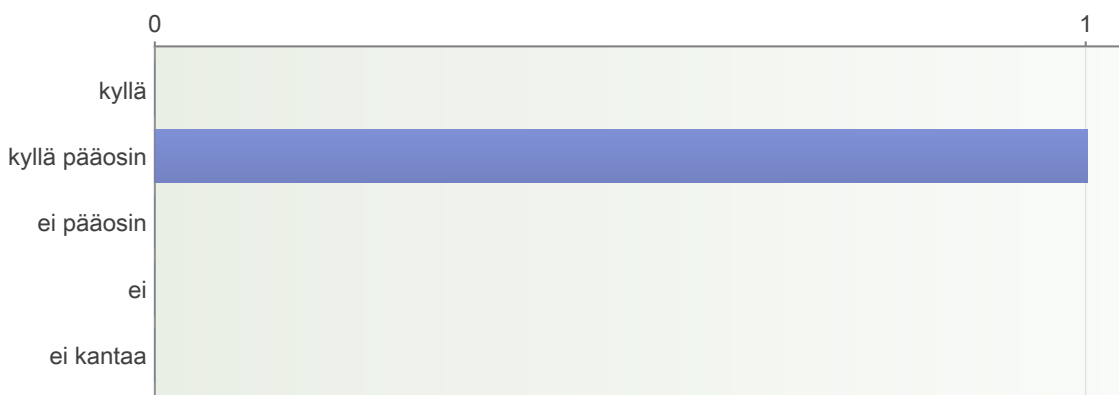
- Voimaanpanolain 42§ mukaista laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluiden yhtiöittämisvelvollisuuden siirtymäaikaa olisi hyvä pidentää. Omaisuuden siirtymissäännökset kohtelevat alueita eri tavoin, koska samoja toimintoja on organisoitu eri alueilla eri tavoin. Irtaimiston osalta kunnilta siirtyvä irtain omaisuus, jolle ei maakunnassa ole käyttöä, tulisi selvittää.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Itsehallinnollisten maakuntien toiminnan käynnistämävaiheessa vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta on luontevaa osoittaa valtiolle, mutta jatkossa on syytä selvittää mahdollisuudet siirtyä sote-palveluiden ja muiden maakunnan tehtäväänsä kuuluvien palveluiden rahoituksessa maakuntien verotusoikeuden kautta tapahtuvaan rahoitusjärjestelmään.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

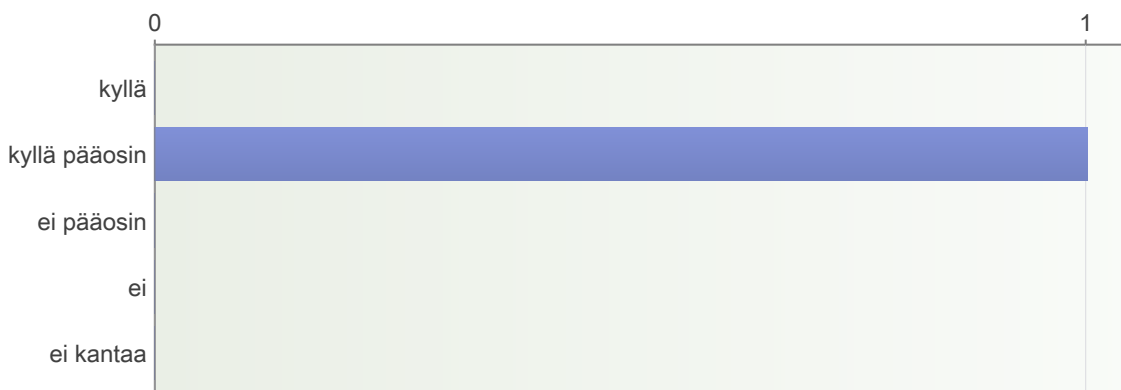

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Mikäli maakuntien lakisääteisten palveluiden toteutuneet kustannukset kasvavat enemmän kuin maakuntaindeksin muutos lisättyä 0,5 prosenttiyksiköllä, ylimenevää kasvuosuutta ei huomioida rahoituspohjassa. Poikkeuksellisesti em. rajan ylittävä menokasvu huomioidaan, mikäli se on välttämätöntä peruspalvelujen saatavuuden turvaamiseksi tai kustannukset johtuvat rahoituslain 5§ mukaisesti maakunnan järjestämisvastuulle laissa tai asetuksessa säädetyistä tehtävistä. Käytännössä em. kasvun rajoittaminen merkitsee merkittävää menokasvun rajoittamista aikaisempaan verrattaessa. Tämän vuoksi tarvitaan merkittävää tehostamista ja palveluiden uudelleen organisointia. Sosiaali- ja terveydenhuollossa kasvavien palvelutarpeiden ja entistä kalliimpien hoitomenetelmien myötä maltillisessa kasvussa pysyminen on hankalaa ja voi aiheuttaa epätarkoituksenmukaista palveluverkon ja palveluiden karsimista. On riski, ettei tarvekerroin tunnista kaikkia em. palvelutarpeiden kasvuun ja kustannuskasvun paineeseen vaikuttavia osatekijöitä. Lisäksi valinnanvapausmalli lisää palvelutarjontaa ja palvelukysyntää nykyisestään lisäten kustannuksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

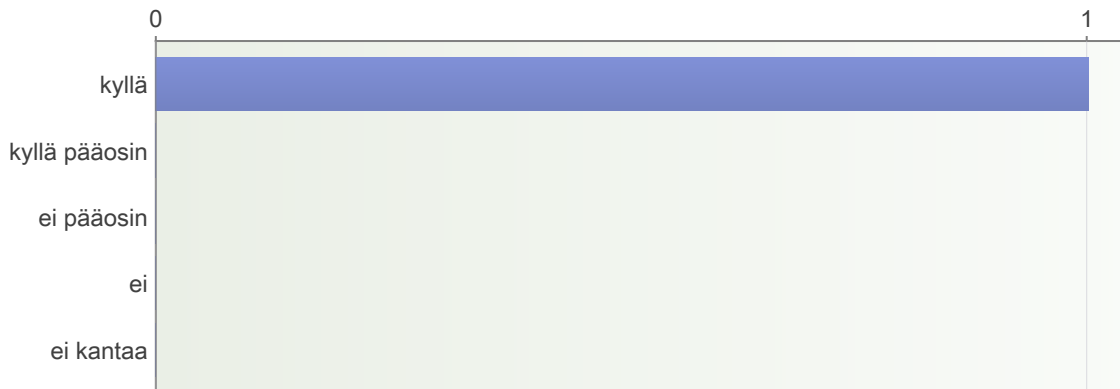
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntien rahoituslain 9§ palvelujen käyttöä kuvaaviin tarvetekijöihin voi liittyä virheellisiä tilastoja mm. eri sairauksien diagnoimattomuudesta ja palvelujen käyttöä kuvaavien tekijöistä (esim. lääkäripula) johtuen.

Rahoituslain tarvekerroin ei tunnista kaksikielisten maakuntien palveluiden kustannuksiin liittyvää lisärasitetta vieraskielisyyskertoimen tapaan. Avoimeksi jää myös asukastiheyskertoimen todellinen vaikutus rahoituksen suuruuteen (vaikuttaako 10% kapitaatio-osuuteen vai tarveperusteiseen 89% osuuteen).

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoitus maakunnan tehtävien hoitoon ei voi olla riippumaton asukkaille järjestettävistä palveluista. Palvelujen tason tulee olla yhdenvertainen koko maassa. Rahoituksen tulee turvata kaikille kansalaisille samanlaatuiset peruspalvelut koko maassa. Esitetyt tarve- ja painokertoimet eivät välttämättä tätä takaa. Toiminnan alkuaikana kustannukset yleensä kasvavat merkittävästi entisestään. Tämän johdosta mahdolliset lisärahoitustarpeet tulee huomioida.

Kaksikielisyys lisää kustannustasoa ja se tulisi huomioida omana tarvetekijänään.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiluonnoksessa esitetty menettely edellyttää kuitenkin validoituja mittareita erityisesti sote-palveluiden laadun osalta.

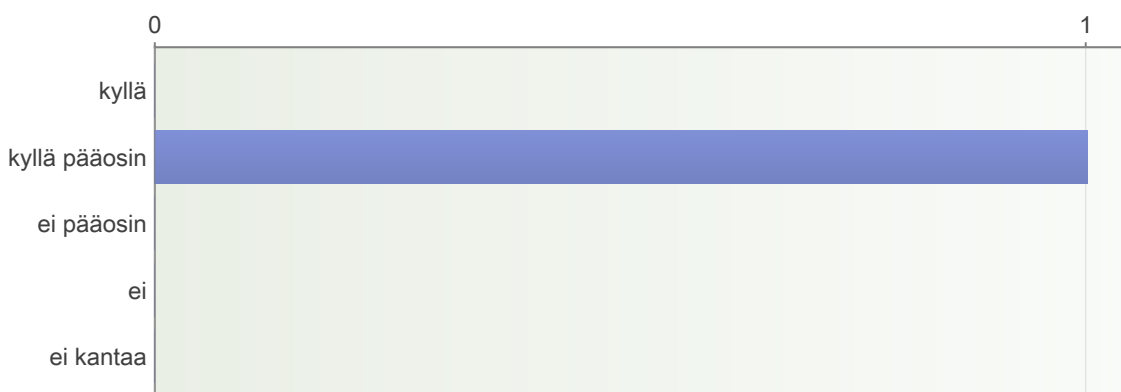
34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien yhdistyessä tulee uuden kunnan voida tehdä sitova päätös siitä, mihin maakuntaan se haluaa kuulua, koska maakuntarajat ylittävässä liitoksessa maakunnan valintaan liittyvät vaikutukset ovat merkittäviä uudelle kunnalle. Vastoin yhteen liittyvien kuntien tahtoa tehtävä maakuntavalinta ei ole kenenkään etu.

35. 33. Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

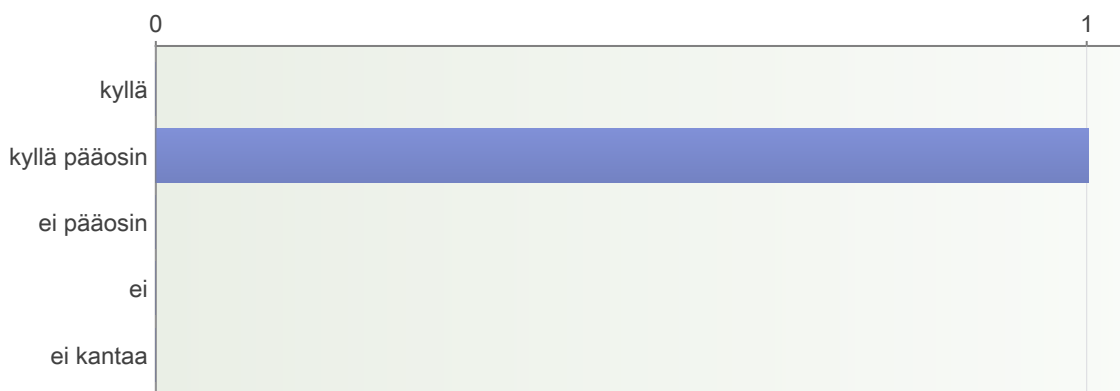

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Muutoksen vaikutusten rajaaminen enintään 100 euroon/asukas on hyvä. Harkinnanvaraisen valtiosuuden korotuksen palauttaminen mahdollistaa suurimpien vääristymien ja poikkeavien muutosten korjaamisen.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on hyvä ja tarpeellinen osa kunnan toimintaa, myös tulevaisuudessa. Sen kaavamainen kuvaaminen ja asetuksessa esitetyt perusteet pisteytyksineen ovat täysin eri asia todellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käytännön toteutuksen kannalta. Esitetyt pisteytykset edellyttävät hyvin muodollista hyvinvoinnin seurantaa kunnan asiakirjoista. Suurimassa osassa kuntia näiden käsittely on hyvin vähäistä jos laisinkaan, vaikka hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä tehdään käytännössä paljon. Kaikki pisteytykset tulisivat olla valtakunnallisiin tilastollisiin perusteisiin pohjautuvia - ei kuntien omia asiakirjoja, joissa vallitsevia olosuhteita ja tapahtuneita kirjataan "tarpeen mukaan" muodollisesti oikein. Täten ne eivät ole millään tavoin vertailukelpoisia keskenään. Muut kuin täysin tilastolliset perusteiden käyttäminen vääristää valtionosuuksia.

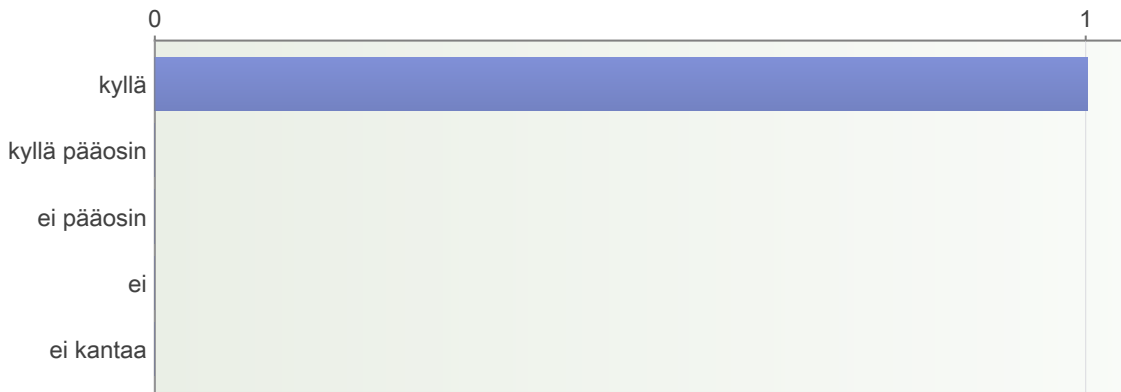
37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien valtionosuusuudistus on laaja kokonaisuus, joka vaatisi kunnollisia laskelmia ym. selvityksiä, jotta siitä voitaisiin antaa kunnolla lausuntoa. Nyt käsiteltävänä olevasta luonnoksesta ei selviä lausunnon antamiselle tarpeellisia tietoja.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnallisverotuksen muuttuessa merkittävästi pienemmäksi tulisi kunnallisverotuksen perusvähennys siirtää valtionverotukseen.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Halsuan kunnan osalta henkilöstö on jo aiemmin siirtynyt pääosin muiden yhteistyöalueiden palvelukseen, joten tältä osin muutos ei ole merkittävä. Muutoksen taloudellisia vaikutuksia on hyvin vaikea vielä arvioida, mutta pitkällä tähtäimellä asiaa tarkasteltuna voidaan olettaa, että kunnan taloudellisen ja toiminnallisen kokonaisuuden hallinta tulee olemaan helpommin ennakoitavissa, mikä vakauttaa tilannetta nykyisestään.

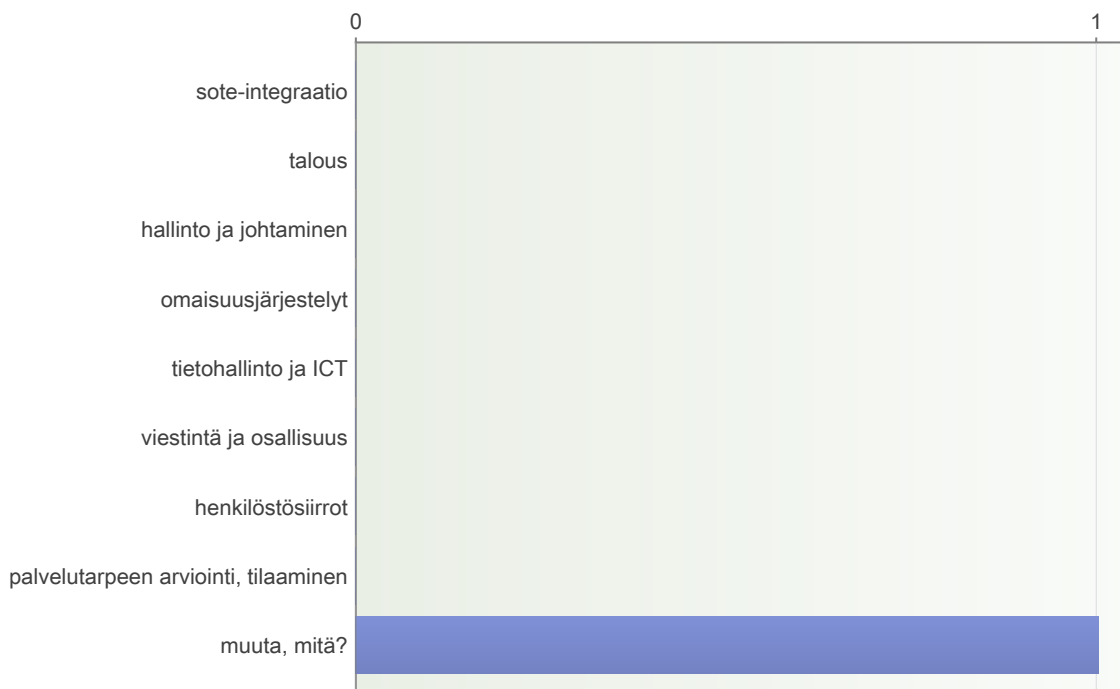
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Kaikilla maakunnilla, myös pienimmillä ja suurimmilla, on realistiset mahdollisuudet suoriutua lakisääteisistä tehtävistään. Tämä edellyttää kaikkien maakuntien osalta kuitenkin saumatonta yhteistyötä suuralueilla. Maakunnille on annettava mahdollisuus suorittaa tehtäviä eri tavoin, kunhan toiminta on tavoitteiden mukaista. Jäykkien organisaatioiden pakollisuudesta tulisi luopua esim. yhtiöittämisvelvoitetta tulisi tarkastella uudelleen, ettei siitä aiheudu esim. kilpailua vääristäviä rakenteita.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Maakuntaorganisaation hallinnollinen luominen. Maakuntaorganisaation luominen ja rajapintojen läpikäyminen vie aikaa ja resursseja niin kunnissa kuin kuntayhtymissä sekä siirtyvissä valtion viranomaisissa.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnosten lukumäärä on valtava. Uudistus on kaikkiaan lähihistorian suurin hallinnollinen uudistus niin henkilöstön kuin tehtäväalueen laajuuden osalta. Kokonaispaketti on vielä hyvin keskeneräinen ja lausuntojen antaminen kokonaisuudestakin on hyvin hankalaa.

Muutokseen sisältyy suuria yksityiskohtia, joiden ratkaiseminen muuttaa vääjäämättä koko kokonaisuutta - valinnanvapaus, yhtiöittäminen, päivystävät sairaalat, ensihoito ja pelastustoimi. Suurin uhkakuva taloudellisesti tarkasteltuna on valinnanvapauden toteuttamistapa. Sillä voidaan lisätä kustannuksia merkittävästi palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden kustannuksella.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.